

Deze studie is opgezet en uitgevoerd door drs. Th. Manders, wetenschappelijk medewerker van het Instituut voor Toegepaste Sociologie, daarbij begeleid door drs. J. Kropman, hoofd van de sectie Cultuur, Rekreatie en Ruimtelijke Ordening van het Instituut.

Gedurende de loop van deze voorstudie is de onderzoeker vanwege de opdrachtgever begeleid door een commissie die bestond uit de volgende personen:

drs. M. Ouwehands—Pijs	(Ministerie van CRM, stafafdeling Beleidsvoorbereiding DG/NRM)
drs. H. Peterse	(Ministerie van CRM, stafafdeling Beleidsvoorbereiding DG/NRM)
dhr. A. Huisman	(Ministerie van CRM, Hoofdafdeling Sportzaken)
ir. H. Polling	(Ministerie van CRM, Hoofdafdeling Sportzaken)

Bij de uitvoering van deze studie op het Instituut voor Toegepaste Sociologie is verder bijgedragen door drs. H. Pere, die adviseerde over de vorm en tekst van de studie en door mej. L. Benda en de heer M. Murray, die het typewerk en de lay-out verzorgden.

Nijmegen, voorjaar 1979
INSTITUUT VOOR TOEGEPASTE SOCIOLOGIE

Dr. J.M. van Westerlaak
directeur

INHOUDSOPGAVE

ALGEMENE INLEIDING 1

Deel A. SPORT EN SPORTDEELNAME IN HET PERSPEKTIEF VAN VRIJE TIJD EN WELZIJN

Hoofdstuk 1 – HET FENOMEEN SPORT 7

- 1.1. Bouwstenen van de sport 7
- 1.2. Sport en samenleving 8
- 1.3. Plaatsbepaling in vrije tijd en welzijn 9

Hoofdstuk 2 – SPORTDEELNAME EN DE BETEKENIS DAARVAN VOOR VERSCHILLENDE BEVOLKINGSGROEPEN 13

- 2.1. Sportdeelname, sportinteresse en sportbehoeften in het algemeen 13
- 2.2. Sportdeelname bij verschillende bevolkingsgroepen 17
 - 2.2.1. Geslacht 17
 - 2.2.2. Leeftijd 20
 - 2.2.3. Sociaal milieu 22
- 2.3. Sportdeelname en andere vormen van vrijetijdsbesteding 27
 - 2.3.1. Inleiding 27
 - 2.3.2. Betekenis van sport voor de vrije tijd en het deelnemen aan sport in vergelijking met andere activiteiten 28

2.3.3. Patroonmatigheid van het vrijetijdsgedrag	31
2.3.4. Relatie tussen sport- en andere vrijetijdsactiviteiten	33
Hoofdstuk 3 – SPORT EN WELZIJN	37
3.1. Inleiding	37
3.2. Welzijnsfunctie van de sport	42
3.3. Enkele onderzoeksresultaten	48
3.4. Tot besluit	51
Deel B. FAKTOREN VAN BELANG VOOR EEN INZICHT IN DE ACHTERGRONDEN VAN SPORTDEELNAME	
INLEIDING	57
Hoofdstuk 4 – EXTERNE FAKTOREN IN RELATIE MET SPORT- DEELNAME	59
4.1. Fysieke omgevingskenmerken	59
4.1.1. Inleiding	59
4.1.2. Mogelijkheden in de directe woonomgeving	60
4.1.3. Gebruikskategorieën en vormen van akkomodaties en voor- zieningen	62
4.1.4. De multifunctionele akkomodaties en voorzieningen	64
4.1.5. De bereikbaarheid van de akkomodaties en voorzieningen	66
4.1.6. Het onderzoek	70
4.1.6.1. Sportgedrag en woonmilieu	71
4.1.6.2. Vorm en inrichting van akkomodaties	73
4.1.6.3. Bereikbaarheid van akkomodaties	75
4.1.7. Algemene slotbeschouwing	76
4.2. Sociale omgevingskenmerken	78
4.2.1. Inleiding	78
4.2.2. De sportvereniging als organisatievorm	79
4.2.3. De betekenis van de rekreatiesport voor de verenigingsvorm	81
4.2.4. Wat weten wij tot nu toe over de sportvereniging?	83
4.3. Leiding bij sport	86
4.3.1. Diversiteit in leidinggeven	86
4.3.2. Onderzoeksresultaten	89
4.4. Publiciteit en acties	92

4.4.1. Voorlichting: een noodzakelijke voorwaarde	92
4.4.2. Hiaten in het voorlichtingsbeleid	94
4.4.3. Langs welke weg mensen bereikt worden: informatiekanalen	95
4.4.4. Betekenis van sportacties	99
4.5. Externe factoren met een persoonsgebonden referentiekader	101
4.5.1. De vrijetijd	102
4.5.2. Het werk en de arbeidssituatie	105
4.5.3. De gezinssituatie	107

**Hoofdstuk 5 – INTERNE FAKTOREN IN RELATIE MET SPORT-
DEELNAME** 109

5.1. Persoonlijkheidskenmerken	109
5.2. Achtergronden en motieven	112
5.2.1. Inleiding	112
5.2.2. Motieven met een biologische/lichamelijke fundering	113
5.2.3. Overige motieven	118
5.2.4. Differentiatie van motieven naar enkele aspecten	122
5.2.5. Achtergronden voor niet-deelname aan sport	127

**Hoofdstuk 6 – SOCIALISATIEFAKTOREN IN RELATIE MET SPORT-
DEELNAME** 131

6.1. Inleiding	131
6.2. Het gezin	136
6.3. De school	141
6.4. De vriendenkring	148
6.5. Overige socialisatie-instanties	152

NABESCHOUWING EN AANKNOPINGSPUNTEN VOOR HET BELEID 155

Noten en literatuurverwijzingen 171

Alfabetisch overzicht van geraadpleegde literatuur 225